

Zvláštní část

JUDr. Alena KLIKOVÁ

Vnitřní správa

- Historie
- Zahrnuje více oblastí (zabezpečení osobního stavu obyvatel, právo sdružovací a shromažďovací, archivnictví, územní členění státu a státní symboly, správa při mimořádných událostech)

Organizace vnitřní správy

- Ministerstvo vnitra ČR
- Krajské úřady a magistráty
- Obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- Specializované správní úřady
- Další: Ministerstvo zahraničí ČR, Policie ČR...

Vybrané právní předpisy 1/2

- Z.č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení ... v platném znění
- Z.č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech...v platném znění
- Z.č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy... v plat. znění
- Z.č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů ... v plat. znění
- Z.č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, v plat. znění
- Z.č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, v plat. znění

Vybrané právní předpisy 2/2

- Z. ČNR č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbytování státního občanství ČR, v plat. znění
- Z.č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR... v plat. znění
- Z.č. 325/1999 Sb., o azylu, v plat. znění
- Z.č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, v plat. znění

Zabezpečení osobního stavu obyvatel

- Matriky, jméno a příjmení
- Evidence obyvatel (vč. ochrany osobních údajů)
- Občanské průkazy a cestovní doklady
- Pobyt cizinců, azyl, státní občanství

Evidence obyvatel, trvalý pobyt

- **Zákon 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)**

Orgány vykonávající státní správu na úseku evidence obyvatel

- Ministerstvo vnitra,
- krajské úřady (zpracovatel),
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze městské části určené Statutem hlavního města Prahy a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistráty těchto měst (dále jen "obecní úřad obce s rozšířenou působností"),
- obecní úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brno, Ostrava a Plzeň úřady městských částí nebo městských obvodů, pokud tak stanoví statuty těchto měst, a na území vojenských újezdů újezdní úřady, (dále jen "ohlašovna").

Evidence obyvatel obecně

- Evidence obyvatel je vedena v informačním systému evidence obyvatel (dále jen "informační systém"), jehož správcem je ministerstvo.
- Eviduje se např. rodné číslo, datum narození, manželství, apod.

Poskytnutí osobních údajů z informačního systému

- údaje z informačního systému v rozsahu nezbytně nutném a za podmínek stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem.
- údaje z informačního systému mohou poskytovat i způsobem umožňujícím dálkový přístup, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.

Poskytování údajů – pokr.

- Obyvateli staršímu 15 let na základě písemné žádosti poskytuje ministerstvo, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo ohlašovna územního obvodu místa trvalého pobytu písemně údaje vedené v informačním systému k jeho osobě s výjimkou údajů uvedených v § 3 odst. 3 písm. p) (osvojení) a § 3 odst. 4 písm. q) (osvojení), který se poskytuje pouze obyvateli staršímu 18 let.

Poskytování údajů – pokr.

- Za obyvatele mladšího 15 let a za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena tak, že není způsobilý k jednání, žádá o poskytnutí údajů jejich zákonný zástupce.

Kontrola údajů v informačním systému

- Ministerstvo odpovídá za přesnost údajů v informačním systému tak, aby údaje odpovídaly aktuálnímu stavu.
- Ostatní ministerstva, jiné správní úřady, soudy, právnické osoby a obyvatelé jsou povinni poskytnout ministerstvu k plnění tohoto úkolu potřebnou součinnost předáváním aktualizovaných údajů vedených v informačním systému a poskytováním údajů vyžádaných ministerstvem.

Uchovávání a archivování

- Po úmrtí obyvatele nebo prohlášení osoby za mrtvou se údaje vedené prostřednictvím výpočetní techniky uchovávají po dobu 75 let.

TRVALÝ POBYT OBYVATEL

- Místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání.
- Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je podle zvláštního právního předpisu určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci .

Trvalý pobyt - pokr.

- Z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu uvedenému v odstavci 1 ani k vlastníkovni nemovitosti.
- Místem trvalého pobytu občana v době jeho narození je místo trvalého pobytu jeho matky, pokud se rodiče nedohodnou jinak.
- V případě, že nelze zjistit místo trvalého pobytu občana, rozumí se místem trvalého pobytu tohoto občana sídlo ohlašovny, v jejímž územním obvodu se občan narodil, nebo sídlo zvláštní matriky v případě, že se narodil v cizině.

Změna trvalého pobytu

Při ohlášení změny místa trvalého pobytu je občan povinen

- vyplnit a podepsat přihlašovací lístek k trvalému pobytu
- předložit občanský průkaz
- doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny.

Zrušení údaje o místě trvalého pobytu

Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu,

- byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných nebo paděláných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností,
- byl-li objekt, na jehož adrese je občan hlášen k trvalému pobytu, odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení, nebo
- zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.

RODNÁ ČÍSLA

- rodné číslo identifikátorem fyzické osoby
- rodné číslo určuje ministerstvo.
- rodné číslo je desetimístné číslo, které je dělitelné jedenácti beze zbytku.
- první dvojčíslí vyjadřuje poslední dvě číslice roku narození, druhé dvojčíslí vyjadřuje měsíc narození, u žen zvýšené o 50, třetí dvojčíslí vyjadřuje den narození. Čtyřmístná koncovka je rozlišujícím znakem obyvatel narozených v tomtéž kalendářním dnu.
- rodná čísla přidělená fyzickým osobám narozeným před 1. lednem 1954 mají stejnou strukturu jako rodná čísla uvedená v odstavci 3, jsou však devítimístná s třímístnou koncovkou a nesplňují podmínku dělitelnosti jedenácti.

Registr rodných čísel

- Registr je informačním systémem veřejné správy, který je samostatnou funkční částí informačního systému, v němž jsou využívána veškerá rodná čísla a další pomocné související údaje.
- Registr vytváří technické podmínky pro určování, předávání, přidělování, ověřování, osvědčování, provádění změn rodných čísel a vedení jejich evidence.
- Vede ho Ministerstvo vnitra

Rodná čísla - výdejová místa

Ministerstvo předává rodná čísla výdejovým místům, kterými jsou

- matriční úřad, který přiděluje rodná čísla fyzickým osobám narozeným na území České republiky,
- zvláštní matrika, která přiděluje rodná čísla občanům narozeným v zahraničí, s výjimkou případů, kdy došlo k matriční události před 1. lednem 1950, a pokud tato událost byla zapsaná podle právních předpisů platných v době provedení zápisu do matriční knihy, kterou nyní vede matriční úřad na území České republiky,
- policie, která přiděluje rodná čísla cizincům s povolením k pobytu na území České republiky

Doklad o přiděleném rodném čísle

- rodný list, oddací list nebo úmrtní list, na němž je uvedeno rodné číslo nositele rodného čísla,
- samostatný doklad o přiděleném rodném čísle vydaný a potvrzený příslušným výdejovým místem nebo Českou správou sociálního zabezpečení
- občanský průkaz,
- cestovní doklad, pokud je v něm uvedeno rodné číslo,
- průkaz o povolení k pobytu cizince, potvrzení o přechodném pobytu na území České republiky občana Evropské unie, průkaz o pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie a průkaz o povolení k trvalému pobytu občana Evropské unie, nebo
- průkaz povolení k pobytu azylanta nebo průkaz oprávnění k pobytu osoby požívající doplňkové ochrany.

Změna rodného čísla

- Změnou rodného čísla se rozumí přidělení nového rodného čísla.
- Změna rodného čísla se provede v případě, kdy:
 - a) totožné rodné číslo bylo přiděleno dvěma nebo více nositelům rodného čísla,
 - b) bylo přiděleno chybné rodné číslo,
 - c) došlo k osvojení, nebo
 - d) došlo ke změně pohlaví.

Matriky

- Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

Matrika - obecně

- Matrika je státní evidence narození, uzavření manželství, vzniku registrovaného partnerství a úmrtí fyzických osob na území České republiky a narození, uzavření manželství, vzniku partnerství a úmrtí, k nimž došlo v cizině, jde-li o státní občany České republiky.

Matrika se dělí

- matriku narození, pro kterou se vede kniha narození,
- matriku manželství, pro kterou se vede kniha manželství,
- matriku registrovaného partnerství, pro kterou se vede kniha registrovaného partnerství, a
- matriku úmrtí, pro kterou se vede kniha úmrtí.

Zvláštní matrika

- Matriční knihy, do kterých se zapisuje narození, uzavření manželství, vznik partnerství a úmrtí občanů, ke kterým došlo v cizině, vede Úřad městské části Brno-střed

Zvláštní matrika – pokr.

Do zvláštní matriky se zapisují narození, uzavření manželství a úmrtí občana, ke kterému došlo na

- území cizího státu,
- zastupitelském úřadu České republiky,
- lodi nebo v letadle mimo území České republiky,
- místě, které nepatří pod pravomoc žádného státu.
- partnerství uzavřená občany na území cizího státu.

Působnost na úseku matrik

- matriční úřady, kterými jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- krajské úřady, v hlavním městě Praze a ve městech Brně, Ostravě a Plzni magistráty těchto měst
- Ministerstvo vnitra.

Matriční úřad vede

- matriční knihy,
- sbírky listin v rozsahu stanoveném zákonem.

Zápisy do matričních knih

Do matriční knihy se zapisuje

- a) matriční událost,
- b) matriční skutečnost - rozhodnutí o prohlášení manželství za neplatné, nebo o tom, že manželství nevzniklo, rozvod manželství, zrušení partnerství, rozhodnutí o prohlášení, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, údaje o osvojení, určení rodičovství, změně jména nebo příjmení a
- c) další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy v matriční knize

Matrikář

- Matrikářem může být občan, který je zaměstnancem obce, v hlavním městě Praze zaměstnancem městské části, která má působnost matričního úřadu, prokázal odborné znalosti zkouškou u úřadu s rozšířenou působností nebo krajského úřadu, popřípadě zkouškou zvláštní odborné způsobilosti na úseku matrik a státního občanství podle zvláštního zákona.

Příslušnost matričního úřadu

- Příslušný k zápisu narození a úmrtí do matriční knihy je matriční úřad, v jehož správním obvodu se fyzická osoba narodila nebo zemřela.
- Kde byla nalezena či vyložena

Knihy narození

Do knihy narození se zapisuje

- jméno, popřípadě jména a příjmení dítěte,
- den, měsíc a rok narození dítěte,
- rodné číslo, místo narození a pohlaví dítěte,
- jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, data a místa narození, rodná čísla, státní občanství a místo trvalého pobytu rodičů,
- datum zápisu a podpis matrikáře.

Kniha manželství

Do knihy manželství se zapisují

- jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodná čísla, osobní stav a státní občanství muže a ženy, kteří uzavřeli manželství,
- den, měsíc, rok a místo uzavření manželství,
- jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození rodičů manželů,
- dohoda manželů o příjmení a v případě, že si manželé ponechají dosavadní příjmení, i dohoda o příjmení dětí v mužském a ženském tvaru,
- jména, příjmení a rodná čísla svědků; jde-li o cizince, který nemá rodné číslo, datum a místo jeho narození,
- datum zápisu a podpis matrikáře.

Kniha úmrtí

Do knihy úmrtí se zapisuje

- den, měsíc, rok a místo úmrtí,
- jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodné číslo, osobní stav, pohlaví, státní občanství a místo trvalého pobytu zemřelého,
- jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě rodné příjmení, a rodné číslo žijícího manžela, partnera,
- datum zápisu a podpis matrikáře.

Doba uložení matriční knihy a sbírky listin

Matriční knihy zůstanou uloženy po provedení
posledního zápisu u matričního úřadu:

- a) kniha narození po dobu 100 let,
- b) kniha manželství po dobu 75 let,
- c) kniha úmrtí po dobu 75 let.

Po uplynutí stanovené doby se matriční knihy
předají k archivaci příslušnému státnímu
oblastnímu archivu, není-li dále stanoveno jinak.

Matriční doklad

- Rodný list
- Oddací list
- Úmrtní list

JMÉNO A PŘÍJMENÍ

- Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat při jednání před orgány veřejné moci, Českou národní bankou, Veřejným ochráncem práv, Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, státními fondy a zdravotními pojišťovnami jméno, popřípadě jména, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.

Jméno

- nelze zapsat jména zkomolená, zdrobnělá a domácká.
- fyzické osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak.
- jméno užívá žijící sourozenec, mají-li sourozenci společné rodiče.
- Vzniknou-li pochybnosti o správné pravopisné podobě jména, je občan povinen předložit doklad vydaný znalcem.
- Fyzická osoba je povinen užívat v úředním styku dvě jména, jsou-li zapsána v matriční knize vedené matričním úřadem.
- Užívání české podoby cizojazyčného jména nevyžaduje povolení.

Příjmení

- Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat v úředním styku příjmení, popřípadě více příjmení, která jsou uvedena na tomto matričním dokladu.

Příjmení – pokr.

- Příjmení žen se tvoří v souladu s pravidly české mluvnice.
- Při zápisu uzavření manželství lze na základě žádosti ženy, jíž se uzavření manželství týká, uvést v matriční knize příjmení, které bude po uzavření manželství užívat, v mužském tvaru, jde-li o
 - a) cizinku,
 - b) občanku, která má nebo bude mít trvalý pobyt v cizině,
 - c) občanku, jejíž manžel je cizinec,
 - d) občanku, která je jiné než české národnosti.

Změna jména a příjmení

- Jméno, popřípadě jména, nebo příjmení lze změnit fyzické osobě pouze na základě její žádosti, případně žádosti jejích zákonných zástupců.
- Změna příjmení se povolí zejména tehdy, jde-li o příjmení hanlivé, nebo směšné, nebo je-li pro to vážný důvod.

Občanské průkazy

- Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech

Občanský průkaz

- občanský průkaz je veřejná listina, kterou občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu a státní občanství České republiky, jakož i další údaje v ní zapsané podle tohoto zákona.
- Občanovi může být vydán občanský průkaz se strojově čitelnými údaji s dobou platnosti 5 let nebo občanský průkaz se strojově čitelnými údaji s dobou platnosti 10 let, občanský průkaz bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti jeden rok nebo občanský průkaz bez strojově čitelných údajů s dobou platnosti jeden měsíc.
- občanský průkaz je povinen mít občan, který dosáhl věku 15 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Tuto povinnost má i občan, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena.

Občanský průkaz

- Občanský průkaz je zakázáno ponechávat a přijímat jako zástavu a odebírat jej při vstupu do objektů nebo na pozemky.
- Je zakázáno pořizovat jakýmkoliv prostředky kopie občanského průkazu bez souhlasu občana, kterému byl občanský průkaz vydán, pokud zvláštní právní předpis nebo mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

Údaje zapisované do občanského průkazu

- Občanský průkaz se strojově čitelnými údaji obsahuje digitální zpracování fotografie občana a jeho podpisu.
- Povinnými údaji zapisovanými do občanského průkazu jsou
 - a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení, rodné číslo, pohlaví, státní občanství, rodinný stav nebo registrované partnerství, adresa místa trvalého pobytu, datum, místo a okres narození, přičemž název místa a okresu narození se zapisuje podle aktuálního stavu v době podání žádosti o vydání občanského průkazu; u občanů narozených v cizině se zapisuje pouze stát narození, místo a okres narození se u nich nezapisuje,
 - b) doba platnosti, číslo a datum vydání občanského průkazu a označení úřadu, který jej vydal,
 - c) strojově čitelné údaje zapisované do strojově čitelné zóny v tomto pořadí: typ dokladu, kód vydávajícího státu, příjmení, jméno, popřípadě jména občana, číslo občanského průkazu, státní občanství, datum narození, pohlaví, doba platnosti občanského průkazu, koncovka rodného čísla a kontrolní číslice, které jsou číselným vyjádřením vybraných údajů ve strojově čitelné zóně.

Vydání občanského průkazu

- Občanský průkaz vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností, ve městech Brno, Ostrava a Plzeň magistráty těchto měst, v hlavním městě Praze úřad městské části určený Statutem hlavního města Prahy, v jehož obvodu je občan hlášen k trvalému pobytu.

Vydání prvního občanského průkazu

- Zákonný zástupce občana nebo občan, který žádá o vydání prvního občanského průkazu po dovršení 15 let věku

Převzetí občanského průkazu

- Občan je povinen převzít občanský průkaz osobně.
- Jeho převzetí potvrdí svým podpisem na žádosti. Pokud se nemůže podepsat, uvede se tato skutečnost na žádosti.

Platnost občanského průkazu skončí

-
- uplynutím doby v něm vyznačené,
 - ohlášením jeho ztráty, odcizení, poškození nebo zničení,
 - právní mocí rozhodnutí soudu, kterým byla občanova omezena způsobilost k právním úkonům nebo kterým byl způsobilost k právním úkonům zbaven, a tato skutečnost není vyznačena v občanském průkazu,
 - právní mocí rozhodnutí soudu, kterým byl občanova uložen trest zákazu pobytu, a tato skutečnost není vyznačena v občanském průkazu, nebo
 - pozbytím státního občanství, úmrtím nebo právní mocí rozhodnutí soudu o prohlášení občana za mrtvého,
 - nabytím právní moci rozhodnutí o zrušení údaje o místě trvalého pobytu.

Skončení platnosti

- Obecní úřad obce s rozšířenou působností, příslušný k vydání občanského průkazu, rozhodne o skončení jeho platnosti, jestliže
 - a) občanský průkaz obsahuje neoprávněně provedené změny, nesprávné údaje,
 - b) u občana došlo k podstatné změně podoby.

Povinnosti občana

- s přihlédnutím ke všem okolnostem a poměrům chránit občanský průkaz před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo zneužitím,
- ohlásit neprodleně kterémukoliv obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo matričnímu úřadu, že nastaly skutečnosti uvedené pod písmenem a); v případě odcizení občanského průkazu je možno ohlásit tuto skutečnost též policii,
- požádat o vydání nového občanského průkazu do 15 pracovních dnů
- odevzdat poškozený, zničený, apod.

Cestovní doklady

- Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o cestovních dokladech)

Cestovní doklad

- cestovní doklad je veřejná listina opravňující občana k překračování státních hranic České republiky přes hraniční přechod, nestanoví-li jinak mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána.
- Cestovním dokladem občan prokazuje své jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo, podobu, státní občanství České republiky a další údaje zapsané nebo zpracované v cestovním dokladu podle tohoto zákona.

Cestovní doklad

- Cestovní doklad je zakázáno ponechávat a přijímat jako zástavu a odebírat jej při vstupu do objektů nebo na pozemky; občan není oprávněn ponechávat cestovní doklad jako zástavu ani při svém pobytu v zahraničí.
- Je zakázáno pořizovat jakýmkoliv prostředky kopie cestovního dokladu bez souhlasu občana, kterému byl cestovní doklad vydán, pokud zvláštní zákon nebo mezinárodní smlouva nestanoví jinak.
- Údaje zpracované v nosiči dat s biometrickými údaji nelze zpracovávat jiným způsobem, než jaký stanoví zákon.

Druhy cestovních dokladů jsou

- a) cestovní pas,
- b) diplomatický pas,
- c) služební pas,
- d) cestovní průkaz,
- e) náhradní cestovní doklad Evropské unie,
- f) jiný cestovní doklad na základě mezinárodní smlouvy.

Platnost cestovního dokladu

- cestovní pas, diplomatický pas a služební pas obsahující strojově čitelné údaje a nosič dat s biometrickými údaji se vydá s územní platností do všech států světa a s dobou platnosti 5 let občanům mladším 15 let, nebo 10 let občanům starším 15 let.
- Cestovní pas bez strojově čitelných údajů a bez nosiče dat s biometrickými údaji se vydá s územní platností do všech států světa a s dobou platnosti 6 měsíců.

Platnost cestovního dokladu skončí

- a) uplynutím doby v něm vyznačené,
- b) ohlášením jeho ztráty nebo odcizení,
- c) uplynutím doby 3 měsíců ode dne změny příjmení občana, pokud k ní došlo v souvislosti s uzavřením manželství občana (15a),
- d) pozbytím státního občanství, úmrtím nebo nabytím právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení držitele cestovního dokladu (dále jen "držitel") za mrtvého.

Platnost cestovního dokladu

Orgán příslušný k vydání cestovního dokladu rozhodne o skončení jeho platnosti, jestliže

- a) je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost,
- b) obsahuje nesprávné údaje nebo neoprávněně provedené změny, s výjimkou nesprávného údaje o aktuálním příjmení občana, pokud ke změně příjmení došlo v souvislosti s uzavřením manželství občana, nebo
- c) jeho držitel podstatně změnil svou podobu.

Převzetí cestovního dokladu

- Cestovní doklad může převzít
 - a) občan starší 15 let,
 - b) zákonný zástupce, pěstoun, osoba, které byl občan mladší 15 let svěřen do výchovy, ředitel zařízení pro výkon ústavní výchovy, které pečuje na základě soudního rozhodnutí o občana mladšího 15 let, nebo Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí,
 - c) zákonný zástupce občana, který byl zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům byla omezena, anebo
 - d) pověřený zástupce právnické osoby zřízené státem, jedná-li se o cestovní doklad vydaný k plnění pracovních úkolů v zahraničí podle mezinárodní smlouvy.

Povinnosti držitele

- s přihlédnutím ke všem okolnostem a poměrům chránit cestovní doklad před ztrátou, odcizením, poškozením nebo zneužitím,
- odevzdat bez zbytečného odkladu neplatný cestovní doklad nebo cestovní doklad, který je zaplněn záznamy, orgánu příslušnému k jeho vydání, matričnímu úřadu, zastupitelskému úřadu anebo neprodleně na vyžádání orgánům policie. Tyto orgány mu vystaví potvrzení o odevzdání cestovního dokladu.
- ohlásit neprodleně ztrátu, odcizení apod.

Právo shromažďovací

- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím

Shromáždění obecně

- Občané mají právo pokojně se shromáždovat.
- Výkon tohoto práva slouží občanům k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek.
- Za shromáždění ve smyslu tohoto zákona se považují též pouliční průvody a manifestace.
- Ke shromáždění není třeba předchozího povolení státního orgánu.
- Jsou zakázána shromáždění v okruhu 100 m od budov zákonodárných sborů nebo od míst, kde tyto sbory jednají.

Svolání shromáždění

- shromáždění může svolat občan starší 18 let nebo právnická osoba se sídlem na území České republiky, anebo skupina osob - svolavatel.

Shromáždění musí být oznamována úřadu

- Svolaatel je povinen shromáždění písemně oznámit úřadu tak, aby úřad oznámení obdržel alespoň 5 dnů předem. Úřad může v odůvodněných případech přijmout oznámení i v kratší lhůtě.

Oprávnění a povinnosti svolavatele

- Svolavatel je oprávněn činit všechna opatření ke svolání shromáždění. Zejména je oprávněn v souladu s oznámeným účelem shromáždění osobně či písemně nebo jinak zvat k účasti na něm.
- Svolavatel má též právo, aby pozvání na shromáždění bylo ve vhodném čase vyhlášeno místním rozhlasem. Úřad podle možností a okolností poskytuje svolavateli pomoc.
- Je-li důvodná obava, že shromáždění bude rušeno, může svolavatel požádat úřad nebo příslušný útvar Policie České republiky, aby shromáždění byla poskytnuta ochrana.
- Svolavatel vydává přímo nebo s pomocí pořadatelů účastníkům pokyny k zajištění řádného průběhu shromáždění.

Povinnosti účastníků shromáždění

- Účastníci shromáždění jsou povinni dbát pokynů svolavatele a pořadatelů a zdržet se všeho, co by narušilo řádný a pokojný průběh shromáždění.
- Po ukončení shromáždění jsou jeho účastníci povinni se pokojně rozejít.
- Je-li shromáždění rozpuštěno, jsou povinni neprodleně opustit místo shromáždění. V rozchodu jim nesmí být žádným způsobem bráněno.
- Účastníci shromáždění nesmějí mít u sebe střelné zbraně nebo výbušniny. Rovněž nesmějí mít u sebe jiné předměty, jimiž lze ublížit na zdraví, lze-li z okolností nebo z chování účastníků usuzovat, že mají být užity k násilí nebo pohrůžce násilím.
- Účastníci shromáždění nesmějí mít obličej zakrytý způsobem ztěžujícím nebo znemožňujícím jejich identifikaci.

Úřad může zakázat

- Omezování dopravy
- Vznik nebezpečí a ohrožení
- Rozpor s povolenými podmínkami shromáždění, apod.

Cizinecké právo

- zákon č. 325/1999 Sb. o azylu
- zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR

Cizinecké právo

- soubor právních norem, které ukládají cizincům povinnosti nebo přiznávají práva, která jsou odlišná práv a povinností občanů daného státu
- zákon č. 325/1999 Sb. o azylu
 - mezinárodní ochrana
- zákon č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území ČR
 - vstup cizince na území České republiky
 - vycestování z území
 - podmínky pobytu cizince na území
 - úprava dokladů vydávaných cizincům
 - specifické povinnosti cizinců
 - zajišťování cizinců v detenčních zařízeních
 - odchylky od správního řádu a od soudního řádu správního
- + unijní a mezinárodní právo

Základní pojmy azylového práva

- Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951 + protokol z roku 1967 – definice uprchlíka a základní práva
- uprchlík *de iure* vs uprchlík *de facto*
- osoba, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti

Mezinárodní ochrana

- Azyl
 - azyl „klasický“ – § 12 zákona o azylu
 - humanitární azyl – § 14 zákona o azylu
 - azyl za účelem sloučení rodiny – § 13
 - trvalý pobyt
- Doplnňková ochrana
 - doplňková ochrana – § 14a zákona o azylu (nesplňuje důvody pro udělení azylu, ale důvodné obavy, že při návratu by hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy)
 - doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny – § 14b zákona o azylu
 - pobyt po dobu, kdy hrozí vážná újma (min. 1 rok)

Děkuji za pozornost

JUDr. Alena KLIKOVÁ